

SYLLABUS (II ciklus studija)

Odsjek	Odsjek za sociologiju – Studijski program sociologija i etnologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Antropologija društvenog sjećanja				
Šifra/kod	ETNO 422	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	5
Ciklus studija	II	Semestar	II	NPP 2019/2020	
				Studijska godina	2025/2026. 2026/2027.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	nema				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik/ca	Ime i prezime	Prof.dr. Stefaan Jansen			
	Kontakt podaci	Kabinet: 64 Email: stef.jansen@ff.unsa.ba	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija.	
Saradnik/ca	Ime i prezime				
	Kontakt podaci		Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija.	
Sedmični broj kontakt sati	Kontakt sati: predavanja <u> 2 </u> ; seminar <u> </u> ; vježbe <u> 2 </u>				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Na osnovu temeljnih teorijskih tekstova o sjećanju, etnografskih studija iz raznih konteksta te filmske građe, u ovom predmetu ćemo problematici sjećanja pristupiti kroz antropološku prizmu, t.j. shvatićemo je kao proces, kao ljudsku aktivnost, kao 'rad sjećanja' koji se sastoji od pamćenja i zaboravljenja. To znači da je sjećanje uvijek proizvod specifičnih društvenih uslova i da ga moramo razumijeti unutar tih uslova. Sesije će biti koncipirane oko savremenih antropoloških studija koje proučavaju dinamika sjećanja u vezi s modernošću, s nacionalizmom, s mjestom/lokacijom, sa nasiljem, sa fokusom na sukobljene interpretacije i političke instrumentalizacije.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	<ul style="list-style-type: none"> - Upoznavanje studenata/kinja sa teorijskim pristupom i ključnim konceptima u antropološkom razumijevanju sjećanja; - Razvoj intelektualne vještine induktivne i komparativne teorijske argumentacije na bazi empirijskog materijala iz etnografskih istraživanja; - Unaprijeđenje vještina kritičke analize društvenih procesa iz perspektive socijalne antropologije 				
SDG (cilj održivog razvoja)	SDG 4 - Kvalitetno obrazovanje SDG 5 - Rodna ravnopravnost SDG 10 - Smanjenje nejednakosti SDG 16 - Mir, pravda i snažne institucije				
Ishodi učenja	Nakon pohađanja predmeta, studenti/kinje mogu prepoznati značaj i specifičnosti antropološkog pristupa u studiji sjećanja; ovladati teorijskim znanjima o sjećanju kao društvenog procesa i 'rada' koji se sastoji od pamćenja i zaboravljanja; upotrebiti njihove ključne pojmove u odnosu na empirijske podatke i obrasce; artikulirati komparativno znanje na osnovi empirijskih istraživanja o sjećanju.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Uvodna sesija
2.	Varljivo sjećanje
3.	Pamćenje i zaboravljanje kao društveni procesi
4.	Modernost, nacionalizam i izmišljene tradicije
5.	Mjesta sjećanja
6.	Politika komemoracija
7.	Svjedočenje
8.	Polusestrialna provjera znanja studenata
9.	Izbjeglištvo, dom i sjećanje
10.	Sjećanje nasilja, nasilje sjećanja I
11.	Sjećanje nasilja, nasilje sjećanja II
12.	Sjećanje nasilja, nasilje sjećanja III
13.	Nostalgija
14.	Funkcija zaborava
15.	Zaključna sesija
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završna provjera znanja za studente/kinje I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Nastava će se sastojiti od predavanja, uključujući audiovizualne materijale, i vježbi u kojima se fokusiramo na diskusiju i kritičko promišljanje.								
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Svaka nastavna jedinica će biti organizovana oko izabranih tekstova na BHS ili na Engleskom jeziku. Čitanje obavezne literature u pripremi za relevantnu nastavnu jedinicu je nabitniji oblik studentskog rada za ovaj predmet.</p> <p>Struktura bodovanje:</p> <table data-bbox="432 465 951 595"> <tr> <td>Redovno prisustvo nastavi</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Učešće u vježbama</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>Polusemestralna provjera znanja</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>Završna provjera znanja</td> <td>50%</td> </tr> </table>	Redovno prisustvo nastavi	10%	Učešće u vježbama	20%	Polusemestralna provjera znanja	20%	Završna provjera znanja	50%
Redovno prisustvo nastavi	10%								
Učešće u vježbama	20%								
Polusemestralna provjera znanja	20%								
Završna provjera znanja	50%								
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata/studentkinja nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>								
Literatura	<p>Svaka nastavna jedinica će biti organizovana oko izabranih tekstova na BHS ili na Engleskom jeziku. Precizna uputstva za svaku nastavu jedinicu će biti dostupna tokom semestra.</p> <p>Antze P. & Lambek M. (ur.) 1996. <i>Tense past: cultural essays in trauma and memory</i>. London: Routledge.</p> <p>Asman A. [Assmann A.] 2011. <i>Duga senka prošlosti: kultura sećanja i politika povesti (prevela D Gojković)</i>. Beograd: XX vek.</p> <p>Ballinger P. 2003. <i>History in exile: memory and identity at the borders of the Balkans</i>. Princeton: Princeton UP.</p> <p>Bosto S. i T Cipek (ur.) 2009. <i>Kultura sjećanja: 1945. Povjesni lomovi i savladavanje prošlosti</i>. Zagreb: Disput.</p> <p>Bougarel X., Helms E. & Duijzings G. (eds) 2007. <i>The new Bosnian mosaic: memories, identities and moral claims in a post-war society</i>. Aldershot: Ashgate.</p> <p>Boym S. 2001. <i>The future of nostalgia</i>. New York: Basic Books.</p> <p>Brkljačić M. i S. Prlenda (ur.) 2006. <i>Kultura pamćenja i historija</i>. Zagreb: Golden marketing i Tehnička knjiga.</p> <p>Čengić N.N. 2017. <i>Desilo se to što se desilo: govor, život i vrijeme nakon opsade u Sarajevu</i>. Beograd: Orion Art.</p> <p>Čengić N.N. & Šmidling T. (ur.) 2017. <i>Kultura sjećanja u četiri lokalne zajednice u BiH</i>. Sarajevo: Fondacija Mirovna akademija.</p> <p>Connerton P. 2004. <i>Kako se društva sjećaju (preveo Z Židovec)</i>. Zagreb: Antibarbarus.</p> <p>ili Konerton P. 2002. <i>Kako društva pamte (prevela S Miletić)</i>. Beograd: Fabrika knjiga.</p> <p>Das V. 2006. <i>Life and words: violence and the descent into the ordinary</i>. Berkeley: California UP.</p> <p>Derić G. (ur.) 2009. <i>Pamćenje i nostalgija: neki prostori, oblici, lica i naličja</i>. Beograd: Filip Višnjić.</p> <p>Fassin D. & Rechtman R. 2009. <i>The empire of trauma: an inquiry into the condition of victimhood</i>. Princeton: Princeton UP.</p> <p>Ganguly K. 1992. 'Migrant identities: personal memory and the construction of selfhood' <i>Cultural Studies</i> 6:1, 27-50.</p> <p>Golubović J. 2019. "'One day I will tell this to my daughter': Serb women, silence, and the politics of victimhood in Sarajevo' <i>Anthropological Quarterly</i> 92:4, 1173–1199.</p>								

	<p>Albvaks M. [Halbwachs M.] 2013 (1925). <i>Društveni okviri pamćenja (prevela O Petronić)</i>. Novi Sad: Mediterran.</p> <p>Hobsbom E. & Rejndžer T. [Hobsbawm E. & Ranger T.] (ur.) 2011 (1983). <i>Izmišljanje tradicije (prevele S Glišić i M Prelić)</i>. Beograd: XX Vek.</p> <p>Hofman A. 2016. <i>Novi život partizanskih pesama</i>. Beograd: XX vek.</p> <p>Jansen S. 2005. <i>Antinacionalizam: etnografija otpora u Zagrebu i Beogradu (prevela A Bajazetov)</i>. Beograd: XX Vek.</p> <p>Jansen S. 2020. <i>Razlog za dom (prevod IEF)</i>. Zagreb: Institut za etnologiju i folkloristiku.</p> <p>Jansen S., Brković Č. & Čelebičić V. (eds) 2016. <i>Negotiating social relations in Bosnia and Herzegovina: Semiperipheral Entanglements</i>. London: Routledge.</p> <p>Khalili L. 2005. 'Places of mourning and memory: Palestinian commemoration in the refugee camps of Lebanon' <i>Comparative Studies of South Asia, Africa and the Middle East</i> 25:1, 30-45.</p> <p>McDonald S. 2009. <i>Difficult heritage: negotiating the Nazi Past in Nuremberg and beyond</i>. London: Routledge.</p> <p>Özyürek E. 2006. <i>Nostalgia for the modern: state secularism and everyday politics in Turkey</i>. Durham: Duke UP.</p> <p>Palmberger M. 2016. <i>How generations remember: conflicting histories and shared memories in postwar Bosnia and Herzegovina</i>. London: Routledge.</p> <p>Petrović T. 2012. <i>YUROPA: Jugoslovensko nasleđe i politike budućnosti u postjugoslovenskim društvama</i>. Beograd: Fabrika knjiga.</p> <p>Portelli A. 1981. 'The peculiarities of oral history' <i>History Workshop</i> 12, 96-107.</p> <p>Portelli A. 1988. 'Uchronic dreams: working class memory and possible worlds' <i>Oral History Journal</i> 16:2, 46-56.</p> <p>Ross F.C. 2003. 'On having voice and being heard: some after-effects of testifying to the South African Truth and Reconciliation Commission' <i>Anthropological Theory</i> 3:3, 325-342.</p> <p>Sorabji C. 2006. 'Managing memories in post-war Sarajevo: individuals, bad memories, and new wars' <i>Journal of the Royal Anthropological Institute</i> 12:1, 1-18.</p> <p>Todorova M. & Gille Z. (eds) 2010. <i>Post-communist nostalgia</i>. Oxford: Berghahn.</p> <p>Velikonja M. 2010. <i>Titostalgija</i>. Beograd: XX vek.</p>
Napomene	